

गण्डकी प्रदेशमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको अवस्था

गण्डकी प्रदेश

दिगो विकास लक्ष्य निर्देशक समितिको बैठक

१ चैत्र २०७९

डा. गिरिधारी शर्मा पौडेल

उपाध्यक्ष प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

पोखरा, नेपाल

यस प्रस्तुतिमा समावेश भएका विषय

- विश्वमा विकास अवधारणामा आएको परिवर्तन ।
- दिगो विकास सम्बन्धी अवधारणा ।
- नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकासक्रम ।
- दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी संगठन संरचना ।
- दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको अवस्था: गण्डकी प्रदेश र अन्य प्रदेशको तुलनात्मक अध्ययन ।

विश्वमा विकास अवधारणामा आएको परिवर्तन

- सन् १९५० को दशक आर्थिक वृद्धि ।
- सन् १९६० को दशक समता सहितको आर्थिक वृद्धि ।
- सन् १९७० को दशक प्रविधि हस्तान्तरण ।
- सन् १९८० को दशक आधारभूत आवश्यकताको पूर्ति ।
- सन् १९९० को दशक भूमण्डलीकरण र मानव विकास ।
- सन् २००१ देखि २०१५ सहस्राब्दी विकास लक्ष्य ।
- सन् २०१६ देखि २०३० दिगो विकास लक्ष्य ।

दिगो विकास लक्ष्यको अवधारणा

दिगो विकास लक्ष्यहरू

- दिगो विकास लक्ष्य, संयुक्त राष्ट्र संघका सदस्य राष्ट्रका राष्ट्र प्रमुख तथा सरकार प्रमुखले सन् २०१५ को सेप्टेम्बर महिनामा ७० औं महासभामा घोषणा गरेका विश्व विकासका साझा एजेण्डा हुन् ।
- संयुक्त राष्ट्र संघ, महासभाले सन् २०३० सम्ममा विश्वव्यापी रूपमा हासिल गर्ने भनी तय गरेका दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई नेपालले कार्यान्वयन गर्ने भनी प्रतिबद्धता जनाएको छ ।
- दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनमा प्रतिबद्धता जनाउने र प्रतिवेदन बनाउने नेपाल एक अग्रणी राष्ट्र हो ।

दिगो विकास लक्ष्यहरु

१. गरिबीको अन्त्य
२. शुन्य भोकमरी
३. राम्रो स्वास्थ्य र समृद्ध जीवनस्तर
४. गुणस्तरीय शिक्षा
५. लैंगिक समानता
६. स्वच्छ पानी र सरसफाई
७. खर्चले धान्न सकिने स्वच्छ उर्जा
८. मर्यादित काम र आर्थिक वृद्धि
९. उद्योग प्रबर्द्धन र पूर्वाधार
१०. असमानता घटाउने

११. शहर र समुदायहरुको दिगोपना
१२. दिगो उत्पादन र उपभोग
१३. जलवायु सम्बन्धी कार्य
१४. जलमुनिको जीवन र स्रोत
१५. भूसतहको जीवन
१६. शान्ति न्याय र सबल संस्थाहरु
१७. लक्ष्यहरु कार्यान्वयनको लागि साझेदारी

दिगो विकासका लक्ष्यहरू

- संयुक्त राष्ट्र संघले १७ वटा लक्ष्य, १६९ वटा परिमाणात्मक लक्ष्य र २३४ सूचकहरू तय गरेको छ।
- नेपालले २४५ सूचकहरू थप गरेर ४७९ सूचक सहितको १५ वर्षे मार्गचित्र तयार गरेको छ।
- यी लक्ष्यहरू हासिल गर्न नेपालको शासकीय संरचना अनुसार सबै तहका सरकारहरू (संघ, प्रदेश र स्थानीय तह) ले सहकार्य गर्न जरुरी छ।
- दिगो विकास लक्ष्य संघ र प्रदेश हुँदै स्थानीय तहका योजनामा पनि आन्तरिकीकरण गर्ने प्रयास भएका छन्।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकास क्रम

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकास क्रम

- सन् २०१५ मा दिगो विकास लक्ष्यको प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी संयुक्त राष्ट्र संघमा पेश ।
- सन् २०१५ देखि नै दिगो विकास लक्ष्यलाई आवधिक विकास योजनामा समावेश गर्ने प्रक्रिया प्रारम्भ ।
- १४ औं त्रिवर्षीय राष्ट्रिय आवधिक विकास योजना र १५ औं पञ्चवर्षीय आवधिक विकास योजनामा दिगो विकास लक्ष्य आन्तरिकीकरण ।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकास क्रम

- सन् २०१७ मा दिगो विकास लक्ष्यहरू वर्तमान अवस्था र भावी मार्गचित्र: २०१६-२०३० प्रकाशन ।
- सन् २०१७ मा पहिलो पटक र सन् २०२० मा दोस्रो पटक दिगो विकास लक्ष्य स्वेच्छिक पुनरावलोकन प्रतिवेदन तयार गरी संयुक्त राष्ट्र संघको उच्च स्तरीय राजनीतिक फोरममा पेश ।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकास क्रम

- सन् २०१७ मा नेपाल सरकार, विकास साझेदार संस्था र स्वतन्त्र मूल्याङ्कन संस्थाहरूको एकिकृत पञ्चवर्षिय दिगो विकास लक्ष्य अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना तयारी र कार्यान्वयन ।
- सन् २०१७ मा दिगो विकास लक्ष्यको आवश्यकता पहिचान, लागत अनुमान तथा वित्तीय रणनीति प्रकाशन । दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयन गर्न नेपाललाई वार्षिक रु २० खर्ब २५ अर्ब लाग्ने प्रक्षेपण ।
- सन् २०१८ र २०१९ मा सातै प्रदेशका दिगो विकास लक्ष्य आधार तथ्याङ्क प्रतिवेदन प्रकाशन ।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकास क्रम

- सन् २०२० मा दिगो विकास लक्ष्य स्थानीयकरण स्रोत पुस्तिका प्रकाशन ।
- सन् २०२० मा दिगो विकास लक्ष्यको सन् २०१६ देखि २०१९ सम्मको प्रगति समीक्षा प्रतिवेदन प्रकाशन ।
- सन् २०२२ मा १४ स्थानीय तहका दिगो विकास लक्ष्यमैत्री मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार ।
- सन् २०२२ मा ५ प्रदेशका दिगो विकासमैत्री मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार ।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको विकास क्रम

- सन् २०२२ मा स्थानीय तहको दिगो विकास लक्ष्यमैत्री मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्न सहयोगी स्रोत पुस्तिका तयार ।
- सन् २०२२ मा स्थानीय तहको बजेट तथा कार्यक्रममा दिगो विकास लक्ष्यको साङ्केतीकरण स्रोत पुस्तिका तयार ।
- सात प्रदेशका दिगो विकास लक्ष्य बजेट साङ्केतीकरण स्रोत पुस्तिका निर्माण ।
- १४ स्थानीय तहका दिगो विकास लक्ष्य स्वेच्छिक पुनरावलोकन प्रतिवेदन निर्माण ।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्यका बन्दै गरेका दस्तावेजहरु

- सन् २०२२ मा No one is left behind (NOLB) रणनीति तयार (मस्यौदा) ।
- संघीय मन्त्रालय तथा निकायहरुको लागि दिगो विकास लक्ष्य बजेट कोडिङ स्रोत पुस्तिका (मस्यौदा) ।
- दिगो विकास लक्ष्यका सूचकहरुको पुनरावलोकन प्रतिवेदन (मस्यौदा) ।

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी संगठन संरचना

दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयन गर्न संगठन संरचना

क. संघीय तहमा

- सम्माननीय प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा निर्देशक समितिको गठन ।
- राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा दिगो विकास लक्ष्य समन्वय समिति गठन ।
- राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्यहरुको संयोजकत्वमा विषयगत दिगो विकास लक्ष्य अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति गठन ।

दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयन गर्न संगठन संरचना

ख. प्रदेश तहमा

- माननीय मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा दिविल निर्देशक समितिको गठन ।
- प्रदेश योजना आयोगका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा दिगो विकास लक्ष्य समन्वय समिति गठन ।
- प्रदेश योजना आयोगका सदस्यहरुको संयोजकत्वमा विषयगत दिगो विकास लक्ष्य अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति गठन।

दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयन गर्न संगठन संरचना

ग. स्थानीय तहमा तपसिल बमोजिमको सात सदस्यीय दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति गठन गर्ने व्यवस्था छ।

१. प्रमुख/अध्यक्ष	संयोजक
२. उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	उप-संयोजक
३. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
४. प्रमुख वा अध्यक्षले मनोनीत गरेको निजि क्षेत्र र नागरिक समाजका
तीन जना प्रतिनिधि (कम्तिमा १ महिला अनिवार्य)	सदस्य
५. योजना हेर्ने महाशाखा / शाखा प्रमुख	सदस्य-सचिव

नेपालमा दिगो विकास लक्ष्य कार्यान्वयनको अवस्था

लक्ष्य १ – हरेक क्षेत्रमा रहेको सबै स्वरूपहरूको गरिबीको अन्त्य गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्ड की सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	राष्ट्रिय गरिबीको रेखामुनी रहेको जनसंख्या ।	% (NLSS २०११)	१४.९	२.०	४.९	१८.७	३३.९	२८.९	१८.२	१४.९	१५.३	१९.८	१२.४
२	राष्ट्रिय गरिबीको रेखामुनी रहेका सबै उमेरका महिलाको जनसंख्या ।	% (NLSS २०११)	२०.९	२.०	५.०	२५.३	४७.३	३९.३	२४.१	२०.६	२०.२	२७.८	१६.४
३	प्रतिदिन १.९ डलर नकमाउने जनसंख्या	% (NLSS २०११)	११.८	१०.०	१४.९९	१६.५	३०.९	२५.६	१८.३	११.८	१४.१	१९.६	८.६

लक्ष्य १ – हरेक क्षेत्रमा रहेको सबै स्वरूपहरूको गरिबीको अन्त्य गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्या ङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपा ल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	बहुआयामिक गरिबी (व्यक्ति गणना) Head Count	% (MPI २०२०)	१४.२	७.३	१३.०	१७.४	२५.३	३९.५	१८.२	९.६	७.०	२४.२	१५.९
५	प्रतिव्यक्ति कूल राष्ट्रिय आय	USD (आ.स ०७८/७९)	१०४३	१९५६	१५९५	१३७२	१०३१	९६४	११०३	१४३७	२४३०	८६८	१२६७
६	कुल ग्राहस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	रु अर्बमा (आ.स ०७८/७९)	३४०	४६८	५६१५	४८५१	३३९	१९८	६८५	४३२	१७९०	६४४	७६३

नोट: * बहुआयमिक गरिबी पोषण, बाल मृत्युदर, आधारभूत तहको शिक्षा, स्कुलमा अध्ययन गरेको वर्ष, खाना पकाउने इन्धन, सरसफाई, खानेपानी, बिद्युतको पहुँच, आवास र सम्पत्ति गरी १० विभिन्न सूचकको आधारमा मापन गरिन्छ।

लक्ष्य १ – हरेक क्षेत्रमा रहेको सबै स्वरूपहरूको गरिबीको अन्त्य गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्ड की सम्ब त् २०७ २	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
७	कुल ग्राहस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मल्यमा)	रु अर्ब (आ.स. ०७८/०७९)	-	-	-	४१०५	२८७	१६७	५८०	३६५	१५१५	५४५	६४६
८	तल्लो पञ्चमकको राष्ट्रिय उपभोगमा हिस्सा Bottom Quantile	% (NLSS २०११)	६.९	२०.०	१२.०	७.१	८.१	७.९	७.९	६.९	५.८	७.६	८.०

लक्ष्य २ – भोखमरी अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा र उन्नत पोषण प्राप्त गर्ने र दिगो कृषि प्रवर्द्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्या ङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	कुल उपभोगको दुई तिहाइभन्दा बढी खानामा खर्च गर्ने जनसंख्या	% (DHS २०१६)	४४.२	१७.०	३०.०	४४.१	५२.९	६३.३	४४.८	४४.२	२५.१	५१.२	४९.८
२	पाँच वर्षमुनिका बालबालिकामा देखिने पुङ्कोपना (उमेर अनुसार उँचाइ कम)	% (DHS २०२२)	२८.९	१७.३	१८.०	२५.०	२८.०	३६.०	२५.०	२०.०	१८.०	२९.०	२०.०
३	पाँच वर्षमुनिका बालबालिकामा देखिने ख्याउटेपन (उमेर अनुसार तौल नपुगेको)	% (DHS २०२२)	५.८	१.०	५.०	७.७	५.१	३.३	१६.२	४.०	४.५	१०.१	३.८

लक्ष्य २ – भोखमरी अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा र उन्नत पोषण प्राप्त गर्ने र दिगो कृषि प्रवर्द्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्या ङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	प्रतिव्यक्ति खाद्यान्न उत्पादन	के.जी. (आ.स ७८/७९)	२३४	४००	२५०	३६९	३६४	२९७	३५१	३५४	२२२	४७२	४६१
५	प्रजनन उमेरका महिलाहरूमा रक्तअल्पताको स्थिति	प्रतिशत (DHS २०२२)	२८.२	१६	२०	३४.०	२७.३	२१.२	४४.४	२५.१	२३.१	५२.४	२७.६
६	५ वर्ष मुनिका बालबालिकामा रहेको रक्त अल्पताको स्थिति (प्रतिशत)	प्रतिशत (DHS २०२२)	४६.२	१०	२५	४३.०	४५.४	३९.८	४८.९	३०.७	४२.५	५०.६	३३.९

लक्ष्य २ – भोखमरी अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा र उन्नत पोषण प्राप्त गर्ने र दिगो कृषि प्रवर्द्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्या ङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्ड की	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
७	साना स्तरका उत्पादकको औषत बार्षिक आय (रु हजारमा)	रु हजार (NPC २०१८)	४४.७	-	१६२.६	३५.५	२७.०	२८.१	३१.८	४४.७	४४.९	३२.१	३६.९
८	साना स्तरका आदिबासी जनजाती उत्पादकको औषत बार्षिक आय	रु हजार (NPC २०१८)	३८.९	-	१४.१	३३.३	१५.९	२३.९	२८.९	३८.९	४२.६	३३.९	३७.०

लक्ष्य ३ – सबै उमेर समूहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता गर्दै समृद्ध जीवनस्तर प्रवर्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्या ङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सदम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	मातृ मृत्युदर	प्रति १ लाख जीवित जन्ममा	२३९	३५	७०	१८६							
२	दक्ष प्रसुतिकर्मीहरूको सहयोगमा गराइएका जन्महरू	प्रतिशत (DHS २०२२)	६९.९	८०.०	७९.०	८०.१	८७.८	७६.१	८६.९	८९.२	८६.६	६७.९	८१.८
३	स्वास्थ्य संस्थामा गराइएका जन्महरू	प्रतिशत (DHS २०२२)	६८.३	८८	७६	७९.३	८६.८	७२.५	८४.४	८७.७	८८.३	६६.६	८१.५

लक्ष्य ३ – सबै उमेर समूहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता गर्दै समृद्ध जीवनस्तर प्रवर्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य	सम्बत २०७९ सम्मको प्रगति								
					गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश
४	नवजात शिशु मृत्युदर	प्रति हजार जीवित जन्ममा (MICS २०१९)	१५	१०	१०	१६	२५	११	२२	१८	९	१०	२०
५	पाँच वर्ष मुनिका बाल मृत्युदर	प्रति हजार जीवित जन्ममा (MICS २०१९)	२७	२२	२४	२८	३९	३०	४०	३०	१९	१९	३२

लक्ष्य ३ – सबै उमेर समूहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता गर्दै समृद्ध जीवनस्तर प्रवर्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
६	क्षयरोग लाग्ने दर	प्रति १ लाख जनसंख्यामा (MoH २०१८)	८१	१५	२०	१०९	१२०	१०१	१४०	९६	१२१	८८	९२
७	औलोज्वरो लाग्ने दर	प्रति १ लाख जनसंख्यामा (MoH २०१८)	३	<१	१	१.१	०.२	२.३	१.५	०.८	०.३	०.८	१.१
८	परिवार नियोजनका माग पूरा भएका प्रजनन उमेरका (१५ देखि ४९ वर्ष उमेरका) महिलाहरू	प्रतिशत (DHS २०२२)	४७.५	८५.०	८०.०	७३.३	७२.२	७०.३	७०.८	६४.७	८०.५	६९.९	७७.८

लक्ष्य ३ – सबै उमेर समूहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता गर्दै समृद्ध जीवनस्तर प्रवर्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
९	परिवार नियोजनका आधुनिक साधन प्रयोग दर	प्रतिशत (DHS २०२२)	३७.३	५३.०	५३.०	५४.७	५८.२	५८.४	५३.८	४४.२	५४.३	५७.८	५५.१
१०	परिवार नियोजनको अपरिपर्त माग	प्रतिशत (DHS २०२२)	-	१६	१०	२०.८	२२.१	२३.४	२३.३	२८.१	१६.०	२१.१	१७.६
११	१५ देखि १९ वर्षका गर्भवती महिलाहरु	प्रतिशत (DHS २०२२)	-	-	-	१३.६	१२.५	२०.५	९.८	१२.९	७.८	१९.८	१२.८

लक्ष्य ३ – सबै उमेर समूहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता गर्दै समृद्ध जीवनस्तर प्रवर्धन गर्ने ।

क्र मसं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१२	मापदण्ड अनुसार चारपटक प्रबसपूर्व स्वास्थ्य जाँच गराउने महिलाहरु	प्रतिशत (DHS २०२२)	५९.०	९०.०	९०.०	८०.२	९०.०	७९.१	८६.९	८४.६	८८.८	६८.४	७८.८
१३	पूर्ण खोप प्राप्त ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु	प्रतिशत (DHS २०२२)	९३.०	१००.०	९५.०	८०.०	८८.८	८४.३	८५.३	९३.४	८३.४	६७.७	८०.८

लक्ष्य ४- समावेशी तथा गुणात्मक शिक्षा सुनिश्चित गर्दै सबैका लागि आजीवन सिकाइका अवसरहरू प्रवर्धन गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	प्राथमिक तहमा (१-५ कक्षामा) खुद भर्ना दर (प्रतिशत)	% (आ.स ०७८/७९)	९६.७	९९.०	९९.०	९६.९	९६.८	९६.९	९६.८	९६.९	९६.८	९६.८	९६.९
२	माध्यमिक शिक्षा (कक्षा ९ देखि १२ सम्म) को खुद भर्ना दर (प्रतिशत)	% (आ.स ०७८/७९)	४४.७	६०.०	६५.०	५६	५७.८	५३.९	५३.५	५७.४	५९.०	५९.४	५८.९
३	१५ वर्ष देखि ४९ वर्ष उमेरका महिलाहरुको साक्षरता दर	प्रतिशत (NPC २०१८)	८६.५	९९.०	९९.०	६९.१	६६.९	६६.१	७२.६	८६.५	८१.९	३८.४	७७.६
४	१५ वर्ष देखि २४ वर्ष उमेरका महिलाहरुको	प्रतिशत (NPC २०१८)	८६.३	९९.०	९९.०	८४.५	९१.६	९१.९	८७.१	९६.७	९४.५	५७.१	९०.२

लक्ष्य ४- समावेशी तथा गुणात्मक शिक्षा सुनिश्चित गर्दै सबैका लागि आजीवन सिकाइका अवसरहरू प्रवर्धन गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
५	१५ वर्ष देखि ४९ वर्ष उमेरका पुरुषहरूको साक्षरता दर	प्रतिशत (NPC २०१८)	८६.३	९९.०	९९.०	८९.१	९१.५	९१.५	८६.९	९४.८	९३.९	७८.१	९१.७
६	१५ वर्ष देखि २४ वर्ष उमेरका पुरुष हरूको साक्षरता दर	प्रतिशत (NPC २०१८)	९४.८	९९.०	९९.०	९४.३	९६.८	९८.१	९३.८	९८.२	९७.७	८३.३	९८.१
७	साक्षरता दर (५ वर्ष माथिको)	प्रतिशत (Census २०७८)	७४.८	९५.०	९६.०	६५.९	६३.४	६२.७	६६.४	७४.८	७४.८	४९.५	७१.२

लक्ष्य ४- समावेशी तथा गुणात्मक शिक्षा सुनिश्चित गर्दै सबैका लागि आजीवन सिकाइका अवसरहरू प्रवर्धन गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
८	मानव विकास सूचकाङ्क	सूचक (HDI २०२०)	०.५९	०.६५	.६२४	०.५८	०.५४	०.५३	०.५६	०.६१	०.६६	०.५१	०.५८
९	प्राथमिक तहमा लैङगिक समता सूचकाङ्क	प्रतिशत (NPC २०१८)	१०३	१.०	१.०	१.०२	१.०३	१.०२	१.०१	१.०३	१.०१	१.०५	१.०२
१०	निम्न माध्यमिक तहमा लैङगिक समता सूचकाङ्क	प्रतिशत (NPC २०१८)	१.०	१.०	१.०	१.०६	१.१८	१.०८	१.०५	१.०४	१.०२	१.१५	१.०७

लक्ष्य ५- लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने र महिला तथा किशोरीहरूलाई सशक्त बनाउने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	यौनहिंसा अनुभव गरेका १५ देखि ४९ वर्षसम्मका महिला	प्रतिशत (DHS २०११)	४.९	३	२	६.९	७.५	७.७	८.३	४.९	७.६	६.१	६.३
२	मोबाइल फोन भएका १५ देखि ४९ वर्षका महिला	प्रतिशत (NPC २०१८)	-	-	-	८९.३	८४.०	८३.६	८८.७	९१.०	९०.९	९१.८	८८.१
३	श्रमशक्तिमा महिला पुरुषको सहभागिता अनुपात	अनुपात (NPC २०१८)	७४	१००	१००	६५.७	६९.३	७४.०	६९.०	७४.०	६५.३	६६.२	६६.०

लक्ष्य ५- लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने र महिला तथा किशोरीहरूलाई सशक्त बनाउने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	महिलाले घरायसी काममा बिना पारिश्रमिक दैनिक खर्चेको औसत समय	प्रतिशत (NPC २०१८)	२४.४	३.०	६.०	२१.८	२४.७	२४.०	१९.७	२४.४	१९.४	२४.१	२०.९
५	संसदमा महिलाहरूको प्रतिनिधित्व	प्रतिशत	३३	४०	४०	३३.०	३३.९	३७.५	३७.९	३५.०	३६.३	३३.६	३५.४
६	स्थानीय तहमा महिलाहरूको प्रतिनिधित्व	प्रतिशत	४१.०	४५.०	४२.०	४१.२	४१.२	४१.१	४१.५	४१.२	४०.५	४१.२	४०.९

लक्ष्य ५- लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने र महिला तथा किशोरीहरूलाई सशक्त बनाउने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
७	आफ्नो नाममा सम्पत्ति (घर) हुने महिलाको (प्रतिशत)	प्रतिशत (NPC २०१८)	१३.१	२८.०	२५.०	११.७	५.१	४.५	११.७	१३.१	१३.९	१०.५	१५.०
८	आफ्नो नाममा सम्पत्ति (घर जग्गा/ जमिन) हुने महिलाको (प्रतिशत)	प्रतिशत (NPC २०१८)	१३.१	२८.०	२५.०	११.४	५.१	४.५	११.८	१३.१	१४.०	१०.६	१५.१
९	१५ देखि ४९ वर्षका महिला जसले परिवार नियोजनका साधन प्रयोग बारे आफै निर्णय गर्दछन्	प्रतिशत (DHS २०१६)	१९.३	९०.०	९०.०	१९.०	२०.९	१७.०	२०.३	१९.३	२०.२	१६.७	१८.३

लक्ष्य ५- लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने र महिला तथा किशोरीहरूलाई सशक्त बनाउने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१०	लैंगिक विकास सूचकांक*	सूचक (NHDR २०२०)	-	-	-	०.८८	०.९०	०.९०	०.९०	०.८९	०.९२	०.७८	०.९०
११	लैङ्गिक असमानता सूचकांक*१	सूचक (NHDR २०२०)	-	-	-	०.४७	०.५२	०.५५	०.४७	०.४६	०.४५	०.५०	०.४५

* नोट: लैङ्गिक विकास सूचकांक पुरुष र महिला विकास सूचकको अनुपात हो । यो जति ठूलो भयो त्यति नै राम्रो मानिन्छ।

*१ नोट: लैङ्गिक असमानता सूचकांक प्रजनन स्वास्थ्य, शसक्तिकरण र आर्थिक कृयाकलापको आधारमा मापन गरिन्छ यो जति सानो भयो त्यति राम्रो मानिन्छ।

लक्ष्य ५- लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने र महिला तथा किशोरीहरूलाई सशक्त बनाउने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१२	२० देखि २४ वर्ष उमेर समुहका महिलामध्य १८ वर्ष अगाडी विवाह भएका वा साथिसँग बस्ने महिला	प्रतिशत (DHS २०१६)	-	-	-	४०.५	३६.१	५१.०	३९.५	३१.६	२६.८	६५.१	३१.५
१३	२० देखि २४ वर्ष उमेर समुहका महिला मध्ये १५ वर्ष अगाडि विवाह भएका वा साथीसँग बस्ने महिला	प्रतिशत (DHS २०१६)	-	-	-	७.१	७.५	१५.६	४.६	७.४	४.८	१२.१	३.२

लक्ष्य ६ – सबैको निम्ति खानेपानीको तथा सरसफाइको उपलब्धताका साथै यस्को दिगो व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने ।

क्र म सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	आधारभूत खानेपानी सेवामा पहुँच पुगेको जनसंख्या	% (NPC २०१८)	९१.१	१००.०	९९.०	९४.९	९५.४	८६.१	९६.८	९४.१	९१.३	९७.४	९७.१
२	पाइपवाट बितरण गरेको खानेपानी प्रयोग गर्ने जनसंख्या	% (NPC २०१८)	५०.४	९०.०	९०.०	३३.३	२१.३	३६.१	३२.९	५०.४	४०.८	५.२	४६.७
३	अरुसँग साझेदारी नगरी आफ्नै शौचालय प्रयोग गने घरपरिवार	% (NPC २०१८)	७३.६	९९.०	९५.०	६४.६	७४.६	७७.६	७३.४	७३.६	६४.०	४२.३	७०.१

दिगो विकास लक्ष्य ७: सबैका लागि खर्चले धान्न सक्ने, भरपर्दो, दिगो तथा आधुनिक ऊर्जामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	विद्युत्मा पहुँच भएको जनसङ्ख्या	% (आ.स ०७८/७९)	८२.५	१००	९९	९४.०	७१०७	४३.८	९४.९	९९.५	९५.९	९९.६	९६.९
२	जलविद्युत्को उत्पादन क्षमता	मेगावाट (आ.स ०७८/७९)	४४८	१५००	५०००	२१२३	५२	११	३१	६६५	१०१६	२१	३२७
३	प्रतिव्यक्ति विद्युत् खपत (किलोवाट घण्टा)	किलोवाट (आ.स ०७८/७९)	१९०	७५०	७००	२८५				२७०			

दिगो विकास लक्ष्य ७: सबैका लागि खर्चले धान्न सक्ने, भरपर्दो, दिगो तथा आधुनिक ऊर्जामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	खाना पकाउनका निम्ति ऊर्जाको प्राथमिक स्रोतको रूपमा कोइला, दाउरा, गुँइठा लगायतका ठोस इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार	% (NPC २०१८)	६९.३	५९.०	५०.०	६५.७	८२.८	८९.५	६५.३	५८.९	३८.७	८४.०	७०.२
५	खाना पकाउन र कोठा तातो राख्नका लागि एलपी ग्याँस प्रयोग गर्ने जनसङ्ख्या	% (NPC २०१८)	३४.४	४०.०	४०.०	३३.९	१७.२	१०.३	३४.४	४०.४	६०.८	१५.५	२९.३

लक्ष्य ८- सबैका लागि समावेशी तथा दिगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण तथा उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित कामलाई प्रवर्धन गर्ने ।

क्र म सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य	सम्बत २०७९ सम्मको प्रगति								
					गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश
१	आर्थिक वृद्धि दर	% (आ.स ०७८/७९)	७.१	१०.२	९.६	५.८४	४.९३	५.४७	५.३६	६.१७	६.७४	४.८२	५.४१
२	लिङ्ग अनुसार गैहकृषि क्षेत्रको रोजगारीमा अनौपचारिक रोजगारीको अंश	% (NLFS २०१८)	४१.१	१०.०	१०.०	३८.३	३८.५	४१.२	३८.८	४१.१	३४.०	३५.१	४५.६
३	गैहकृषि क्षेत्रको रोजगारीमा पुरुषहरुको अनौपचारिक रोजगारीको अंश	% (NLFS २०१८)	३१.३	८.०	-	३१.३	३१.८	३०.८	३०.३	३१.३	३०.३	२९.०	३५.८
४	गैहकृषि क्षेत्रको रोजगारीमा महिलाहरुको	% (NLFS २०१८)	५८.२	१२.०	-	५४.१	५५.६	६४.५	५८.०	५८.२	४२.३	५६.२	६२.८

लक्ष्य ८- सबैका लागि समावेशी तथा दिगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण तथा उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित कामलाई प्रवर्धन गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
५	सहकारीमा पहुँच (घरबाट ३० मिनेट भित्रको पैदलयात्रामा सहकारीमा पहुँच) भएका परिवार	% (NPC २०१८)	६०.४	९५.०	८०.०	५३.५	४३.८	३०.७	५३.९	६०.४	७५.०	३०.०	५५.९
६	अर्धबेरोजगारी दर (१५ वर्षदेखि ५९ वर्ष उमेरका)	% (NLFS २०१८)	३०.१	१०	१०.०	२७.७	३८.८	२२.०	३१.८	३०.१	२५.७	२४.६	२६.१
७	युवा अर्धबेरोजगार दर (१५ देखि २४ वर्ष)	% (NLFS २०१८)	२८.८	१०.०	१०.०	२९.८	४४.२	२९.१	३२.६	२८.८	२७.९	२२.४	३१.५
८	१५ देखि २४ वर्षको काममा नभएको जनसंख्या	% (NLFS २०१८)	६०.१	५.०	५.०	६०.४	५५.९	५३.८	५७.४	६०.१	६३.६	६६.७	५७.९

लक्ष्य ८- सबैका लागि समावेशी तथा दिगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण तथा उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित कामलाई प्रवर्धन गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
९	१५ देखि २४ वर्षको अध्यनमा नभएको जनसंख्या	% (NLFS २०१८)	४१.९	१०.०	-	४७.२	४५.४	४४.७	५०.६	४१.९	३९.९	५७.७	४७.६
१०	५ देखि १७ वर्षका बाल श्रममा लागेको जनसंख्या	% (NLFS २०१८)	-	-	-	५.४	५.१	३.८	५.५	५.४	६.४	४.१	६.७
११	प्रतिलाख जनसंख्यामा बित्तिय संस्थाका शाखा संख्या	संख्या (आ.स ०७८/७९)	-	४४.३	२९.७३	३९	३१	२७	४३	५७	४८	२८	३७
१२	बित्तिय संस्थाका प्रत्येक साखाले बित्तिय सेवा पुर्याउने सालाखाला जनसंख्या	संख्या (आ.स ०७८/७९)	-	२२५७	३३६३	२५७२	३२७४	३७५८	२३४४	१७६५	२०७९	३५५१	२७२०

लक्ष्य ९ – हरेक क्षेत्रमा बलियो पूर्वाधार निर्माण, समावेशी तथा दिगो औद्योगीकरणको प्रवर्धन र नवप्रवर्तनलाई प्रेरित गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	सडक घनत्व (कि.मि.वर्ग कि.मि.)	वर्ग किमि (आ.स ०७८/७९)	०.४९	०.७९	१.५०	०.४४	०.२७	०.१२	०.४१	०.५४	०.७९	०.६२	०.५१
२	कुल रोजगारीमा उत्पादन क्षेत्रको रोजगारी	प्रतिशत (NLFS २०१८)	६.५	२.५	१.३	१०.४	४.७	४.५	८.९	६.५	१५.२	९.८	१३.५
३	दुई किलोमिटर हिंडेर बाह्रै महिना चलने बाटोमा आइपुग्ने	प्रतिशत (NPC २०१८)	८५.०	९६	९५	७८.८	६७.८	४७.५	८८.७	८५.०	७३.७	८७.८	७६.४

लक्ष्य ९ - हरेक क्षेत्रमा बलियो पूर्वाधार निर्माण, समावेशी तथा दिगो औद्योगीकरणको प्रवर्धन र नवप्रवर्तनलाई प्रेरित गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	सडक पहुँच नपुगेको स्थानीय तह	संख्या (आ.स ०७८/७९)	२	०	०	२१	६	१०	०	२	१	०	२
५	विदेशि लगानी स्विकृती पाएका उद्योगहरू	संख्या (आ.स ०७८/७९)	-	-	-	५३८५	५०	८९	७७	४५२	४४१७	१६६	१३४
६	कुल ५५५,७७६ साना तथा घरेलु उद्योगहरूको प्रदेशगत बितरण	प्रतिशत (आ.स ०७८/७९)	-	-	-	१००	७	५	१७	११	३२	१४	१४

लक्ष्य १०-देशभिन्ने तथा देशहरूबीचको असमानता हटाउने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	उपभोग-खपतमा असमानता (जिनी कोफिसियन्टद्वारा मापन गरिएको)	सूचकांक (NLSS २०११)	०.३७	०.२६	०.२९	०.३२	०.३०	०.२७	०.३२	०.३४	०.३५	०.२९	०.२८
२	कुल उपभोगमा तल्लो ४० प्रतिशत जनसंख्याको हिस्सा (प्रतिशत)	प्रतिशत (NLSS २०११)	१८.९	२५	१८.५१	१८५	२१०	२१३	२०२	१८९	१६२	१९५	२०९
३	कुल आयमा तल्लो ४० प्रतिशत जनसंख्याको हिस्सा (प्रतिशत)	प्रतिशत (NLSS २०११)	७.८	१३.०	५.३४	५.३	१.७	२.८	४.५	७.८	५.४	१०.८	९.३

लक्ष्य १०-देशभिन्नै तथा देशहरूबीचको असमानता हटाउने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	PALMA* अनुपात	अनुपात (NLSS २०११)	१.४१	१.१०	१.२५	१.२९	१.१३	०.९२	१.२८	१.४१	१.४५	१.११	१.०५
५	लघुवित्तद्वारा समेटिएका खेती गर्ने परिवारहरू (प्रतिशत)	प्रतिशत (NPC २०१८)	२१.४	५५.०	४०.०	२०.८	१६.५	१०.८	२२.५	२१.४	२३.५	१८.७	२३.६

Note: *Palma Ratio: पाल्मा अनुपात उच्च आय भएका १० प्रतिशत जनताको आयलाई न्युन आय भएका ४० प्रतिशत जनताको आयले भाग गरेको भागफल हो।

लक्ष्य ११-सहरहरू र मानव बस्तीहरूलाई समावेशी, सुरक्षित, सबल र दिगो बनाउने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	खर-पराल-पातले छाएको कच्ची घरमा बस्ने परिवार	% (Census २०७८)	१७.६	२.०	५.०	२८.८	१८.२	४६.७	३४.९	१७.६	११.७	३१.८	४६.४
२	अप्रयाप्त साँघुरो घरमा बस्ने शहरी जनसंख्याको	% (Census २०७८)	६२.५	५.०	५.०	६७.८	७९.४	७८.०	६८.४	६२.५	६६.७	७०.६	६५.३

लक्ष्य ११-सहरहरू र मानव बस्तीहरूलाई समावेशी, सुरक्षित, सबल र दिगो बनाउने ।

क्र म सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
३	घरबाट ३० मिनटको पैदलयात्रामा पक्की सडकको पहुँच भएका जनसङ्ख्या	% (NPC २०७८)	४७.५	९६.०	९५.०	५०.५	३०.३	१९.०	५२.५	४७.५	६३.५	५७.०	४६.३
४	पाँच जना र सोभन्दा बढी व्यक्तिहरू सदस्य भएका	% (Census २०७८)	४२.६९	१५.०	२०.०	५५.२	६३.४	६२.२	५४.४	४२.६	५१.२	६६.९	४९.६

लक्ष्य १२-दिगो उपभोग तथा उत्पादन ढाँचाहरू सुनिश्चित गर्ने ।

क्र म सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	खेती गरिएको जमीन मध्ये खाद्यान्न उत्पादनको लागि प्रयोग भएको जमिन	प्रतिशत	७६.०	८०.०	८०.०	७९.०	७८.६	७५.५	७४.८	७६.०	७३.०	८९.९	८२.९

लक्ष्य १३-जलवायु परिवर्तन र यस्का प्रभावहरूसँग जुझन तत्काल कार्य अघि बढाउने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	बिपदको कारण मृत्यु भएका घाइते भएका र हराएका व्यक्ति प्रति १०००००० जनसंख्यामा	व्यक्ति	०.००१	०.०००१	०.००१	०.०२३	०.००१	०.००१	०.००३	०.००१	०.००४	०.००४	०.००६

लक्ष्य १५-वन तथा वातावरणको संरक्षण र संबर्द्धन गर्ने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	संरक्षित क्षेत्र सहित वनले ढाकेको क्षेत्र (कुल भू-भागको प्रतिशत)	% (आ.स ०७८/७९)	३८.०१	४१.०	४४.६	४४.७	५८.६	४२.२	४३.७	३८.०१	५३.७४	२७.२	४३.७
२	संरक्षित क्षेत्र (वन सहित कुल भूभागको प्रतिशत)	% (NPC २०१८)	४५.४	४५.६२	२३.३	२३.३	१४.६	१७.९	१५.०	४५.४	३०.१	१०.७	२२.९

लक्ष्य १६-दिगो विकासको निम्ति शान्तिपूर्ण र समावेशी समाजहरूको प्रवर्धन गर्ने, न्यायमा सबैको पहुँच प्रदान गर्ने र सबै तहहरूमा प्रभावकारी, जवाफदेही र मावेशी संस्थाहरू निर्माण गर्ने ।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	सरकारी-सार्वजनिक निकायमा जन्मदर्ता भएका ५ वर्षमुनिका बालबालिकाहरूको अनुपात (उमेर अनुसार)	% (आ.स ०७८/७९)	६०.८	९०	१००	७७.२	८९.१	८४.४	७६.७	७३.८	७०.८	७६.१	७८.४

लक्ष्य १७-दिगो विकासका लागि कार्यान्वयनका उपायहरू/साधनहरूलाई सुदृढ गर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारीलाई पुनर्जीवन दिने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
१	कुल राजस्व संकलन	रु करोडमा, (म.नि.का ०७७/ ७८)	-	८५०	-	८७९४	८१२	७६७	१२१२	९७३	२५६३	१२२६	१२४१
२	नेपालको कुल राजस्व संकलनमा प्रदेशगत योगदान	% (म.नि.का ७७/७८)	-	-	-	१००	९.२	८.४	१३.८	११.०	२९.५	१३.९	१४.२
३	कुल ग्राहस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	रु अर्बमा (के.त.बि ७८/७९)	३४०	४६८	५६१५	४८५१	३३९	१९८	६८५	४३२	१७९	६४४	७६३

लक्ष्य १७-दिगो विकासका लागि कार्यान्वयनका उपायहरू/साधनहरूलाई सुदृढ गर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारीलाई पुनर्जीवन दिने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
४	नेपालको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा प्रदेशगत कृषि तथा उत्पादनमुलक क्षेत्रको योगदान	% (आ. स ७८/७९)	-	-	-	१००	९.८	५.४	१८.७	९.६	१७.१	१.९	२१.८
५	नेपालको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा प्रदेशगत उत्पादनमुलक क्षेत्रको योगदान	% (आ. स ७८/७९)	-	-	-	१००	५.४	०.८	१८.७	५.८	३५.९	१४.२	२१.८

लक्ष्य १७- दिगो विकासका लागि कार्यान्वयनका उपायहरू/साधनहरूलाई सुदृढ गर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारीलाई पुनर्जीवन दिने।

क्रम सं	सूचक	ईकाइ (तथ्याङ्क स्रोत)	गण्डकी सम्बत् २०७२	सम्बत् २०८०/८१ को लक्ष्य		सम्बत् २०७९ सम्मको प्रगति							
				गण्डकी	नेपाल	नेपाल	सूदुर पश्चिम	कर्णाली	लुम्बिनी	गण्डकी	बागमती	मधेश	कोशी
६	प्रदेशको आंफनो राजस्व संकलनको आकार सम्बन्धित प्रदेशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनको अनपातमा	% (आ. स ७८/७९)	-	-	-	२०.५	२.७	४.३	२.०	२.५	१.६	२.१	१.८
७	प्रदेशको आंफनो खर्चको आकार सम्बन्धित प्रदेशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनको अनुपातमा	% (आ. स ७८/७९)	-	-	-	२७.०	७.६	१२.५	५.३	६.७	२.२	३.९	४.१

भाबि कार्यदिशा

बिषयगत मन्त्रालय र निकायले सम्बन्धित लक्ष्य र सूचक प्राप्ति बारे आवश्यक कार्यगर्ने

लक्ष्य नं	लक्ष्य	सम्बन्धित मन्त्रालय	लक्ष्य नं	लक्ष्य	सम्बन्धित मन्त्रालय
१	गरिबीको अन्त्य	बहुसरोकारको बिषय, सबै मन्त्रालय र निकाय	९	उद्योग प्रबर्द्धन पूर्वाधार र रोजगारी	भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात ब्याबस्था मन्त्रालय
२	शुन्य भूखमरी	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय र कृषि, उर्जा तथा जलस्रोत मन्त्रालय	१०	असमानता घटाउने	बहुसरोकारको बिषय, सबै मन्त्रालय र निकाय
३	राम्रो स्वास्थ्य र समृद्ध जिवनस्तर	सामाजिक तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय	११	शहर र समुदायको दिगोपना	भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात ब्याबस्था मन्त्रालय
४	गुणस्तरीय शिक्षा	सामाजिक तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय	१२	दिगो उत्पादन र उपभोग	बहुसरोकारको बिषय, सबै मन्त्रालय र निकाय
५	लैङ्गिक समानता	सामाजिक तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय	१३	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी कार्य	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, कृषि उर्जा, तथा जलस्रोत मन्त्रालय र आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय
६	स्वच्छ पानी र सरसफाई	कृषि, उर्जा तथा जलस्रोत मन्त्रालय	१५	भू सतहको जमिन	उद्योग, पर्यटन वन, तथा वातावरण मन्त्रालय
७	खर्चले धान्न सकिने स्वच्छ उर्जा	कृषि, उर्जा तथा जलस्रोत मन्त्रालय	१६	शान्ति न्याय र सवल संस्थाहरु	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय
८	मर्यादित काम र आर्थिक वृद्धि	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१७	लक्ष्यहरु कार्यान्वयनको लागि साझेदारीता	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यलय

ध्यानपुर्वक श्रवण गर्नुभएकोमा धन्यवाद